

COLEGIO TRABENCO

Δημόσιο σχολείο προσχολικής και δημοτικής εκπαίδευσης - Leganes, Madrid

(τελευταία ενημέρωση: Ιούνιος, 2007)

I. Ιστορία και επικαιρότητα του κέντρου

Το Colegio Trabenco ('TRA-bajadores EN COoperativa') γεννήθηκε το 1972, στη βάση της συνεργασίας-συνεταιρισμού κατοίκων. Μ αυτόν τον τρόπο έδωσε λύση στο πρόβλημα της έλλειψης δημοσίων σχολείων για τα παιδιά στην εργατική γειτονιά του Leganes.

Επίσης έτσι πραγματοποίησε την ιδέα και το σχέδιο δράσης της δημιουργίας ενός εκπαιδευτικού μοντέλου όπου μια από τις βασικές αρχές είναι η εξής: το σχολείο είναι μια κοινότητα, στην οποία οι πρωταγωνιστές, μαθητές, καθηγητές και οικογένειες συμμετέχουν ενεργά. Ο στόχος του σχολείου προσανατολίζεται στην επίτευξη μιας ολοκληρωμένης εκπαίδευσης-καλλιέργειας των μαθητών, μια συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη των δασκάλων καθώς και την πολιτιστική και ανθρωπιστική ανύψωση της γειτονιάς στην οποία βρίσκεται το κέντρο.

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης αξιολόγησε το σχέδιο δράσης και ονόμασε το σχολείο δημόσιο. Το 1984 το σχολείο μεταφέρεται στις τωρινές εγκαταστάσεις-η κατασκευή έγινε με την ευθύνη της Διεύθυνσης και τη συνεισφορά των οικογενειών σε κάποια από τα κτίρια όπως η τωρινή πτέρυγα της κουζίνας-τραπεζαρίας.

Στη διάρκεια των χρόνων μια ομάδα δασκάλων και κάποιοι από τους γονείς οι οποίοι και 'ζούσαν' το σχολείο σαν δικό τους, πραγματοποίησαν μέρα με τη μέρα ένα εκπαιδευτικό σχέδιο δράσης με χαρακτηριστικά εξ' εξακέρωτα διαφορετικά από το υπάρχον εκπαιδευτικό μοντέλο.

Το σχολείο συμμετέχει σε πολυάριθμα σχέδια δράσης που προωθούν καινοτομίες στην παιδαγωγική, στα προγράμματα, στα μαθήματα.. Η συνεργασία με το Εκπαιδευτικό Κέντρο του δήμου είναι συνεχής και ενεργή. Άλλες συλλογικότητες που προβληματίζονται σε σχέση με την εκπαίδευση έχουν συχνά σαν σημείο αναφοράς τους τις εμπειρίες του σχολείου Trabenco. Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης αξιολογεί τα σχέδια δράσης του σχολείου σαν πρωτοποριακά-την αιχμή του δόρατος στο πεδίο της παιδαγωγικής.

Στα τέλη της δεκαετίας του '90 το κέντρο αντιμετωπίζει μια κρίση προκαλούμενη από διάφορες αιτίες:

- κοινωνικές εξελίξεις, δηλαδή, οικογένειες στην πλειοψηφία των οποίων εργαζόνταν και οι δύο γονείς. Εντάσεις εξαιτίας ατομικιστικών συμπεριφορών.(οικογένειες πιο κλειστές) που επιδρούσαν κατ' επέκταση αρνητικά στην συλλογική ζωή του σχολείου.
- έλλειψη επαρκούς ανανεωτικής διάθεσης από τα άτομα που αντικαθιστούσαν τα παλιά (τόσο όσον αφορά στους γονείς όσο και στους δασκάλους) για τη συνέχιση της ενδυνάμωσης και της ζωής του σχολείου.
- Πέρασμα στον πρώτο κύκλο έγκρισης της ιδιωτικής εκπαίδευσης.
- Δάσκαλοι που μονιμοποιούνταν στο σχολείο όντας όμως εκτός των εκπαιδευτικών ιδιαιτεροτήτων του κέντρου, η οποία προκαλούσε μια συνεχή μεταβατικότητα στο εκπαιδευτικό προσωπικό.
- έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης σε σχέση με το σχέδιο δράσης του σχολείου από πλευράς δασκάλων που ερχόταν στο κέντρο, γεγονός που προκαλούσε κενό στην ανάληψη των ευθυνών.
- έλλειψη ανάληψης ευθυνών από πλευράς κάποιων οικογενειών.
- έλλειψη επικαιροποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος του κέντρου.

Μετά το σχολικό έτος 2000-2001 μια καινούρια φουρνιά εκπαιδευτικών εμπλέκεται με το σχολείο Trabenco και σε συμφωνία με τις οικογένειες αναζητούν ένα νέο πλάνο για την ταυτότητα του σχολείου και αγωνίζονται για μια νέα ώθηση του Σχεδίου δράσης του σχολείου. Η διεύθυνση εκπαίδευσης στηρίζει εκ νέου το σχέδιο και το σχολείο ξεκινά να αποκαθιστά τόσο έναν αξιοσέβαστο αριθμό μαθητών-τριών όπως και μια συλλογική διαχείριση και ανάληψη των ευθυνών του σχολείου στη βάση μιας προωθημένης εκπαιδευτικής πολιτικής από την πλευρά του συνόλου της εκπαιδευτικής κοινότητας.

II. Αρχές-χαρακτηριστικά του σχολείου.

α. Ελεύθερη έκφραση και δημιουργικότητα

Θεωρούμε ότι η ελευθερία της γνώμης και ο εποικοδομητικός διάλογος πρέπει να κυριαρχούν πάντα στις σχέσεις, εξασφαλίζοντας έτσι ότι το περιβάλλον του σχολείου και η αίθουσα δύνανται να διευκολύνουν τον αυθορμητισμό και την δημιουργικότητα τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο και δημιουργούν ένα κλίμα στοργικό και ήρεμο το οποίο είναι απαραίτητο για την επίτευξη της ασφάλειας, της εμπιστοσύνης και της αποδοχής της όποιας διαφοράς κοινωνικής, γλωσσικής, πολιτισμικής ή προσωπικής. Έτσι η τάξη και το σχολείο μπορούν να είναι καταφύγιο για τα άτομα και τις ομάδες.

β. Κριτική ικανότητα

Αντιλαμβανόμαστε ότι όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες του σχολείου, ανεξαρτήτως των όποιων περιορισμών αντιληπτικών ή άλλου τύπου, δικαιούνται να ολοκληρώνουν τη σχολική τους ζωή, έχοντας μια ξεκάθαρη εικόνα του κόσμου που τους περιβάλλει και να είναι προετοιμασμένοι προκειμένου να τον κατανοούν, να τον αναλύουν κριτικά και να μπορούν να ενεργούν εποικοδομητικά σε κάθε περίπτωση.

Η παρατήρηση, η ανάλυση, η λογική σκέψη, οι ελεύθερες απόψεις, η θεμελίωση των συμπερασμάτων και η λήψη αποφάσεων είναι βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη αυτής της κριτικής ικανότητας.

γ. Υπευθυνότητα και αλληλεγγύη

Στο σχολείο Trabenco δίνουμε προτεραιότητα στην εκπαίδευση με βάση τις αξίες. Και η πρώτη για την οποία εργαζόμαστε καθημερινά είναι αυτή της ελευθερίας, γιατί η εξάσκηση σ αυτή βοηθά στο να είναι κανείς υπεύθυνος και αλληλέγγυος. Θεωρούμε ότι κανείς δεν μπορεί να είναι υπεύθυνος αν δεν βρίσκεται σ ένα περιβάλλον ελευθερίας ώστε να μπορεί να δρα και να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες επιλογές, να μπορεί να κάνει προτάσεις, να μελετά και να εμβαθύνει πάνω σε ότι τον δραστηριοποιεί και τέλος να μπορεί να αναλύει και να αξιολογεί τα πλεονεκτήματα κάθε κατάστασης. Η ατομική και παράλληλα η συλλογική υπευθυνότητα επιτρέπει να είναι κανείς αλληλέγγυος γιατί συνεισφέρει στο να γίνεται αντιληπτός ο Άλλος με τις ίδιες παραμέτρους που γίνεται αντιληπτός ό ίδιος ο εαυτός μας. Αυτή είναι μια βασική κοινωνική δέσμευση που την οποία αυτό το σχέδιο δράσης έχει αναλάβει αποφασιστικά να φέρει εις πέρας.

δ. Εκτίμηση(Αποδίδοντας αξία στην..) της διαφορετικότητας- ένα σχολείο για όλους-ες

Στο δικό μας περιβάλλον η πολιτισμική διαφορετικότητα είναι ένα γεγονός. Κυρίως αν αντιλαμβάνεται κανείς τον πολιτισμό όχι μόνο σαν ένα σύνολο πίστεων, αξιών, ικανοτήτων και κανόνων που συμμερίζεται μια ομάδα προσανατολισμένη κοινωνικά, αλλά επίσης σαν όλα εκείνα τα στοιχεία που με τρόπο παθητικό ή ενεργητικό αλληλεπιδρούν στη συνύπαρξη των ατόμων στο παρόν τους στο παρελθόν και στο μέλλον.

Η διαφορετικότητα σημαίνει ισότητα ευκαιριών, ισότητα στη λήψη των αποφάσεων σε αντίθεση με τις αξίες και τις εξουσιαστικές σχέσεις που επικρατούν σήμερα στα περιβάλλοντα που αλληλεπιδρούμε όλοι εμείς οι εκ φύσεως διαφορετικοί. Το σχολείο μας επιθυμεί να απαντήσει κοινωνικά στην περιπλοκότητα και την κοινωνική διαφορετικότητα- δεν μπορεί να μένει απομονωμένο-τοποθετούμενο ανοιχτά υπέρ της συνεργασίας, του σεβασμού, της συνύπαρξης, της αλληλεγγύης, της ελευθερίας.

ε. μαθαίνει κανείς ερευνώντας

Οι διαδικασίες της επινόησης και της έρευνας στην τάξη είναι παρούσες στο σχολείο μας. Το να διδάσκει κανείς και να μαθαίνει μέσα από αυτήν την οπτική σημαίνει την αποδοχή των αρχών του κονστρουκτιβισμού, κυρίως δίνοντας προτεραιότητα σε μεθόδους που προκαλούν την περιέργεια, την αναζήτηση, τον σχεδιασμό υποθέσεων, την εποικοδόμηση της μάθησης, την αυτονομία,.. Επίσης σημαίνει από την πλευρά των δασκάλων, το να ερευνούν τα πρακτικά προβλήματα της τάξης, να επαναπροσδιορίζουν και να εξελίσσονται στη βάση της ίδιας της επαγγελματικής τους προόδου.

στ. Διαχείριση δημοκρατική και συμμετοχική

Το σχολείο Trabenco, συνυφασμένο με την ιστορία του και το εκπαιδευτικό μοντέλο που έχει επιλέξει, αποδίδει μεγάλη αξία στην δημοκρατική διαχείριση και τη συμμετοχή όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Οι οικογένειες και οι εκπαιδευτικοί μοιράζονται το σχέδιο δράσης και αναλαμβάνουν από τα διαφορετικά μέρη-από τα διάφορα πόστα τις ευθύνες της ανάπτυξής του.

III. Γενικοί στόχοι

1. Διαμόρφωση της προσωπικότητας των ατόμων μέσω της αυτονομίας έτσι ώστε να είναι περίεργοι για τη ζωή, στοχαστικοί σε σχέση με την πραγματικότητα και ικανοί να μαθαίνουν μόνοι τους.
2. Προτεραιότητα στην ανάπτυξη των αξιών και των συμπεριφορών-στάσεων και όχι των καθαρά ακαδημαϊκών περιεχομένων, με ιδιαίτερη έμφαση στην αξία της ομάδας και του σεβασμού στη διαφορετικότητα.
3. Ανάπτυξη ενός φιλικού και ζεστού περιβάλλοντος που να ικανοποιεί όλα τα άτομα που συνιστούν την Εκπαιδευτική Κοινότητα.
4. Ενθάρρυνση της επικοινωνίας, του σεβασμού και της συνύπαρξης για όλα τα άτομα που βοηθούν και παρίστανται στο σχολείο.
5. Εγκαθίδρυση οργανωτικών μηχανισμών τέτοιων που να ευνοούν το μοίρασμα των ευθυνών, τη συνεργατικότητα, τη διαπραγμάτευση, την ανοιχτή επικοινωνία και την κριτική ανάμεσα σε γονείς και εκπαιδευτικούς.
6. Ενδυνάμωση ενός σχολείου ανοιχτού που υποστηρίζει τη βιωματική προσέγγιση του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος και εγκαθιδρύει δυνατές σχέσεις με αυτές τις πραγματικότητες.

IV. Μεθοδολογία

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του εκπαιδευτικού προσωπικού:

Τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού προσωπικού που συμμετέχει σ ένα σχέδιο-πρόγραμμα-σαν αυτό, συνοψίζονται σε μια σειρά γνωρισμάτων:

1. Αξίες χειραφέτησης. Μια αξία απαραίτητη είναι η ελευθερία ως η δυνατότητα επιλογής και λήψης απόφασης χωρίς πιέσεις και γραφειοκρατικές εμπλοκές. Ελευθερία η οποία και θα καταλήγει στην αυτονομία σε σχέση με τη διαχείριση του κέντρου και των αιθουσών, στις οποίες η συλλογικότητα των μαθητών/τριών και δασκάλων αναπτύσσουν τις εκπαιδευτικές επιλογές που συμφωνούν καλύτερα με τα ενδιαφέροντά τους.
2. Εφαρμογή και αναστοχασμός. Ο αναστοχασμός στην πράξη και σε σχέση με την πράξη απαιτεί μια στάση ερευνητική, η οποία και επιτρέπει στο εκπαιδευτικό προσωπικό να μαθαίνει μέσα από την ίδια του την εμπειρία αλλά και από την πραγματική προβληματική που προκύπτει από εκπαιδευτικά περιβάλλοντα τόσο πολύπλοκα, αβέβια και μεταβαλλόμενα που συχνά ξεπερνούν τις προβλέψεις.
3. Κριτική στάση. Να μπορεί να αντιληφθεί ότι, οι αποφάσεις που παίρνονται σε οποιαδήποτε περιοχή του σχολείου, από τις διαπροσωπικές αποφάσεις και αυτές τις αίθουσας έως και αυτές που λαμβάνονται για το κέντρο και έξω από αυτό είναι αποφάσεις καλοπροαίρετες και ηθελημένες.
4. Αλληλεγγύη και συνεργασία. Να μοιράζεται τα προβλήματα και τις ανακαλύψεις, τις λύπες και τις χαρές, τις επιδεξιότητες και τις δυσκολίες. Τελικά να εγκαθιδρύει μια κουλτούρα συνεργασίας.
5. Μεσολάβηση της γνώσης. Να δημιουργεί εκείνα τα σενάρια στην αίθουσα και στο σχολείο που να διευκολύνουν την κατασκευή της γνώσης.

Πως δουλεύουμε..;

Οι κατευθύνσεις που σηματοδοτούν τον τρόπο δουλειάς μας χαρακτηρίζονται από:

Εκπαίδευση στη διαφορά

Υιοθετώντας ένα μοντέλο ανοιχτού και ευέλικτου προγραμματισμού που επιτρέπει σε όλους και όλες να κατασκευάζουν μηχανισμούς και στρατηγικές εξοικείωσης με τη γνώση ώστε αυτή να τους χρησιμεύει στην επίλυση των προβλημάτων της καθημερινής ζωής. Έναν προγραμματισμό ολοκληρωμένο και προσανατολισμένο περισσότερο στην επίλυση προβλημάτων, στο σχεδιασμό δράσεων και έχοντας ως κάθετο άξονα τις ερωτήσεις και τα σχετικά μ αυτές ενδιαφέροντα..και όχι προσανατολισμένο στην πειθαρχία, η οποία χρησιμοποιείται μόνο υποστηρικτικά για την επίλυση των παραπάνω.

Αντιλαμβανόμαστε τη διαφορετικότητα σαν αξία. Κάθε μια είναι μια ταυτότητα-όπως είναι- και όχι όπως θα μας άρεσε να ήταν.

Κατ επέκταση πρωτεύον στόχος είναι η διδασκαλία και η μάθηση διαδικασιών και στρατηγικών εξορθολογισμού με τρόπο συνεργατικό και αλληλέγγυο.

Η ομαδοκεντρική διδασκαλία

Όπως προκύπτει από την αποδοχή των προηγούμενων σημείων είναι λογικό η δουλειά σε ομάδες, η συνέλευση, ο ανοιχτός διάλογος να είναι εντεταγμένες με ένα ειδικό βάρος στην ώρα εργασίας και οργάνωσης στην αίθουσα. Με αυτό αναζητούμε:

Ενδυνάμωση της ετερότητας την ώρα της ομαδοποίησης των παιδιών σε ό, τι αφορά επικοινωνιακές δεξιότητες, αναγκαίες για τις διάφορες περιοχές. Λειτουργικές αλλαγές στις ομάδες για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων.

Ενδυνάμωση της θετικής ανεξαρτησίας, ώστε τα παιδιά να αντιληφθούν ότι χρειάζονται ο ένας τον άλλον για να επιτύχουν τους στόχους τους.

Ενθάρρυνση των ατομικών επιτευγμάτων συνδυάζοντας τη μάθηση σε ομάδες συνεργασίας με την εξατομικευμένη μάθηση, με σκοπό κάθε παιδί να μπορεί να αναπτύσσει τις προσωπικές του δεξιότητες σύμφωνα με τη δυναμική του και τον δικό του ρυθμό μάθησης, ευνοώντας έτσι την αυτονομία και τη λήψη αποφάσεων από τα παιδιά.

Η συνέλευση της τάξης

Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους οργανωτικούς άξονες για τις δραστηριότητες της τάξης. Επιπλέον είναι το μέσον σχεδιασμού και επίλυσης διαφωνιών, κατανομής υπευθυνοτήτων καθώς και κριτικής ανάλυσης της πορείας της ομάδας.

Οι δραστηριότητες εκτός αίθουσας

Στις οποίες συμμετέχουν όλες οι τάξεις. Θεωρούνται εξίσου σημαντικές με τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται εντός της αίθουσας. Είναι συχνές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και μπορεί να είναι:

Παιδαγωγικού χαρακτήρα: επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις, εργοστάσια, στο φυσικό περιβάλλον, κλ..

Συμβιωτικού χαρακτήρα: γενικά μπορούν να διαρκέσουν ανάλογες μέρες (δάση, κατασκηνώσεις, αγροκτήματα, σχολεία, κλ..)

Επιπροσθέτως, στην 6^η τάξη του Δημοτικού οργανώνεται σχολική ανταλλαγή με μια αντίστοιχη ομάδα μαθητών άλλης αυτόνομης κοινότητας ή του εξωτερικού.

Οι γενικές δραστηριότητες

Κάθε έτος το σχολείο στο σύνολό του συμμετέχει σε κάποιες δραστηριότητες γενικού χαρακτήρα, οι οποίες συνδέουν τις δραστηριότητες του κέντρου και οριοθετούν τη δραστηριότητα και τη δουλειά μέσα στην αίθουσα:

-Η γιορτή του καλωσορίσματος

-Η Λογοτεχνία με εκδηλώσεις, μονογραφίες, επισκέψεις συγγραφέων,..

-Η βδομάδα αλληλεγγύης (πριν τα Χριστούγεννα): η ανταλλαγή παιχνιδιών, συνεργασία με οργανισμούς(ONG's)(?)

-Το καρναβάλι

-Οι ημερίδες θεάτρου: παρουσίαση ενός έργου από κάθε ομάδα τάξεων και ενός άλλου με ευθύνη της ομάδας θεάτρου των γονέων.

-Η γιορτή υποδοχής των μαθητών με τους οποίους πραγματοποιείται η ετήσια ανταλλαγή, στην οποία συμμετέχει όλο το σχολείο συνεισφέροντας στο φαγητό, στη μουσική, στο χορό,..

-Ο απολογισμός του σχολείου με τη συμμετοχή γονέων, μαθητών-τριών, καθηγητών, παλιών μαθητών και μαθητριών,..

-Η γιορτή του San Juan: με αθλητικές και άλλου τύπου δραστηριότητες.

Ανάγνωση και γραφή

Η γραπτή γλώσσα είναι ένα μέσο έκφρασης και επικοινωνίας και κατ'επέκταση

χρησιμοποιείται σε όλα τα επίπεδα. Η μάθηση της ανάγνωσης και της γραφής πραγματοποιείται στη βάση του σεβασμού του προσωπικού ρυθμού του κάθε μαθητή-τριας.

Πραγματοποιείται σε σχέση με τη χρήση της, δηλαδή, πέρα από τα διάφορα σχολικά βιβλία και σε πραγματικές καταστάσεις: τις λίστες-καταλόγους και της καταχωρήσεις εργασιών της τάξης, τους λογαριασμούς, τα ποιήματα, τα σχέδια δράσης, τα γράμματα, τις σημειώσεις, την ατζέντα, τα θεατρικά σενάρια-κείμενα, τις κάρτες, τις αναφορές, τα περιοδικά,..

Λογοτεχνία

Ανακαλύπτουμε την ευχαρίστηση του γραπτού λόγου μέσα από τη Λογοτεχνία. Το ζούμε προσωπικά μέσα από την καθημερινή σιωπηρή ανάγνωση που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια των πρώτων πρωινών ωρών.

Και το ζούμε συλλογικά επειδή η Λογοτεχνία είναι ένα από τα κέντρα του ενδιαφέροντος της συλλογικής εργασίας όλου του κέντρου μέσα από, εκδηλώσεις, μονογραφίες, επισκέψεις συγγραφέων, Λογοτεχνική εβδομάδα, ..

Σχολικά βιβλία

Το εκάστοτε σχολικό εγχειρίδιο προσφέρει μια επιλογή πολιτισμικών αξιών που δεν μπορεί να είναι πλήρως αντιπροσωπευτική και εγκαθιδρύει ένα επίπεδο περιεχομένων ομοιογενές για όλα τα παιδιά. Γι αυτόν το λόγο, χρησιμοποιούνται τα σχολικά βιβλία σαν συμβουλευτικό εκπαιδευτικό υλικό. Χρησιμοποιούνται σχολικά εγχειρίδια διαφόρων εκδοτικών οίκων σε συνδυασμό με άλλα μέσα άντλησης πληροφοριών σε σχέση με τα θέματα εργασίας που κάθε φορά προκύπτουν: εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά, βίντεο, ιστοσελίδες, εφημερίδες, συνεντεύξεις, ..

Εργαστήρια διαηλικιακά

Τα εργαστήρια είναι χώροι όπου μπορεί να αναπτυχθεί η δημιουργικότητα και ο πειραματισμός. Πραγματοποιούνται σε όλους τους κύκλους με μικρές ομάδες σχηματισμένες έτσι ώστε να συμμετέχουν παιδιά όλων των επιπέδων/ηλικιών. Αυτό επιτρέπει τη διάδραση και τη συνεργασία όλων των μαθητών-τριών και επιπλέον είναι δομημένα με τέτοιο τρόπο ώστε όλα τα παιδιά να περνούν από όλα τα εργαστήρια.

Γωνιές-Ζώνες

Οι γωνιές και οι ζώνες αποτελούν μια από τις πρωταρχικής σημασίας μεθόδους στην εκπαίδευση τόσο σε προσχολικό επίπεδο όσο και στο δημοτικό. Διαμέσου αυτών οργανώνεται και αναπτύσσεται η μάθηση και το παιχνίδι μέσα στη σχολική τάξη. Μικρές ομάδες μαθητών-τριών εναλλάσσονται σε σχέση με αυτές δουλεύοντας αυτόνομα ή με την υποστήριξη των οικογενειών σε στιγμές που χρειάζεται.

Σχέδια δράσης-proyectos

Μέσα από τα σχέδια δράσης οι μαθητές-τριες όλων των επιπέδων μπορούν να συμμετέχουν στη βάση του προσωπικού τους ρυθμού μάθησης- λαμβάνοντας αποφάσεις σε σχέση με τα θέματα εργασίας, τα προβλήματα προς επίλυση, τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν καθώς και τα αναγνωστικά κείμενα μέσα από τα οποία πραγματοποιείται η μάθηση. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν να μαθαίνουν.

Οι νέες τεχνολογίες

Οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται σαν ένα σημαντικό εργαλείο μάθησης, ένα μέσο επίκαιρο όσο και απαραίτητο τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον ενός ατόμου στο σύγχρονο περιβάλλον. Οι μαθητές-τριες χρειάζεται να το γνωρίζουν και να μπορούν να το χρησιμοποιούν με ευκολία σε καθημερινή βάση.

V. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση γίνεται αντιληπτή σαν ένα στοιχείο που περιλαμβάνεται στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία διαμέσου του οποίου μπορεί να γίνει ποιοτική εκτίμηση και έλεγχος της προόδου.

Δίνεται ειδική σημασία στην αυτοαξιολόγηση σαν άσκηση της αυτοκριτικής ικανότητας, υπό συνθήκες ελευθερίας και υπευθυνότητας, αν και πάντοτε σε συνδυασμό με τις απόψεις των υπολοίπων.

Χρησιμοποιείται μια συνεχής διαδικασία αξιολόγησης η οποία και λαμβάνει υπόψη στοιχεία όπως:

Άμεση παρατήρηση των ατομικών και ομαδικών δραστηριοτήτων των μαθητών-τριών και σε διάφορα θέματα.

Ημερολόγιο της τάξης τόσο από την πλευρά των παιδιών όσο και από τους δασκάλους.

Καταγραφή της παρατήρησης.

Προσωπικές συνεντεύξεις με τους μαθητές-τριες και τις οικογένειες.

Συνελεύσεις της τάξης.

Συνελεύσεις των οικογενειών.
Γενικές συνελεύσεις.

Όλα αυτά τα στοιχεία ποικίλουν στη μορφή και στον τρόπο χρήσης ανάλογα το εκπαιδευτικό επίπεδο στο οποίο χρησιμοποιούνται. Διατηρούν όμως πάντοτε κάποιες βασικές αρχές που εκτιμούν ανάμεσα στα άλλα και τα ακόλουθα σημεία:

- τη διαδικασία της προσωπικής ανάπτυξης.
- τη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία.
- την επίτευξη των στόχων και των αποκτηθέντων γνώσεων.
- τις δραστηριότητες και τη δυναμική της τάξης σε σχέση με τα καθήκοντα και τις σχέσεις των ατόμων.
- το περιβάλλον εντός του οποίου πραγματοποιούνται οι εργασίες.
- την προσαρμογή στο πρόγραμμα και στη μεθοδολογία.
- την οργάνωση του σχολείου.

Όλα αυτά προϋποθέτουν επίσης ότι το εκπαιδευτικό προσωπικό δουλεύει στη βάση συνεχούς επαναξιολόγησης /ανατροφοδότησης σε σχέση με ζητήματα εκπαιδευτικής πρακτικής.

VI. Οργανωτική δομή

Η Γενική Συνέλευση: Είναι το όργανο πληροφόρησης και συμμετοχής του σχολείου με τη μεγαλύτερη ισχύ. Το σχηματίζουν όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Πραγματοποιεί συγκεντρώσεις δύο φορές κάθε σχολικό έτος –το λιγότερο- και όσες έκτακτες είναι απαραίτητες για θέματα που προκύπτουν.

Η συνέλευση(εκπροσώπων γονέων, εκπροσώπων επιτροπών και εκπροσώπων των δασκάλων): Είναι η οργανωτική βάση του σχολείου. Αντικαθιστά τη Γενική Συνέλευση κατά τη διάρκεια του έτους και πληροφορεί και συζητά για τα όλα τα καθημερινά προβλήματα. Μπορεί να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τη σημαντικότητα των θεμάτων τα οποία διαχειρίζεται. Την αποτελούν εκπρόσωποι των γονέων οι οποίοι και παρίστανται σ αυτή σαν εκπρόσωποι των ‘επιτροπών’ (comisiones) καθώς και οι εκπρόσωποι των δασκάλων(2 κάθε φορά με εναλλαγές). Η συνέλευση ανανεώνεται ετησίως διατηρώντας ένα πρόσωπο από το προηγούμενο έτος για να εξασφαλίζεται η συνέχεια. Πάντοτε είναι ανοιχτή σε οποιοδήποτε μέλος της σχολικής κοινότητας θέλει να συμμετάσχει ανεξαρτήτως αν είναι ή όχι μέλος κάποιας απ τις επιτροπές εργασίας (comisiones).

Γενική συνέλευση δασκάλων και μελών επιτροπών: Αυτή σχηματίζεται από όλο το σύνολο των δασκάλων και από το σύνολο των συμμετεχόντων στις επιτροπές, αν και επίσης είναι ανοιχτή και στα υπόλοιπα μέλη των οικογενειών. Συγκαλείται κάθε τρίμηνο και σε έκτακτες περιπτώσεις αν και εφόσον προκύψουν.

Συνέλευση κύκλου: Αποτελείται από όλους τους γονείς και το εκπαιδευτικό προσωπικό του κύκλου και πραγματοποιείται σε τριμηνιαία συχνότητα(πέραν των εκτάκτων περιπτώσεων). Διαχειρίζεται όλα τα θέματα που σχετίζονται με τον κύκλο. Από αυτήν την συνέλευση, εθελοντικά προκύπτουν οι εκπρόσωποι που σχηματίζουν τις επιτροπές.

Συγκέντρωση του εκπαιδευτικού προσωπικού: Σχηματίζεται από όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου και ασχολείται κυρίως με θέματα παιδαγωγικής και διδακτικής φύσης.

Ομάδα διοίκησης: Εξασκεί λειτουργίες διεύθυνσης και εκπροσώπησης του σχολείου στους επίσημους οργανισμούς και στο εξωτερικό και επιπλέον έχει το γενικό συντονισμό των δραστηριοτήτων. Τέλος, ασχολείται με διοικητικά καθήκοντα.

Σχολικό Συμβούλιο: Εξασκεί τις λειτουργίες που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΜΡΑ: Σχηματίζεται από τους πατέρες και τις μητέρες των μαθητών-τριών του σχολείου που εθελοντικά επιθυμούν να συμμετέχουν.

Οι επιτροπές (comisiones) : Πρόκειται για ομάδες εργασίας που αναλαμβάνουν το συντονισμό και την ανάπτυξη των διαφόρων θεμάτων λειτουργίας του σχολείου, σε σχέση με τα εξής πεδία:

- παιδαγωγική
- οικονομικά
- μελλοντικός προγραμματισμός
- υλικά και μεταφορικά θέματα
- βιβλιοθήκη
- συμμετοχικότητα
- τραπεζαρία
- εξωσχολικές δραστηριότητες
- περιβάλλον- οικολογία
- το περιοδικό
- γενικές δραστηριότητες
- κτλ.

Μπορούν να σχηματιστούν καινούριες, να αναπροσαρμοστούν ή να τροποποιηθούν οι υπάρχοντες σύμφωνα με τις ανάγκες. Συντίθεται από μια μητέρα ή έναν πατέρα από κάθε κύκλο (από τη στιγμή που υπάρχουν άτομα που συμμετέχουν εθελοντικά σε κάθε αίθουσα) και από ένα δάσκαλο ή δασκάλα. Ανάμεσά τους διαλέγουν κάποιον-α που θα συντονίζει την επιτροπή. Οι συμμετέχοντες ανανεώνονται κάθε χρόνο, εκτός από ένα άτομο που μένει σταθερό και την επόμενη χρονιά.

Οι *λειτουργίες* των επιτροπών είναι οι εξής:

Επιτροπή τραπεζαρίας: Επιφορτίζεται με τη διατήρηση των επαφών με την εταιρεία και των συντονισμό των μελών που ασχολούνται με τη διατροφή των παιδιών, το μενού καθώς και τη διατήρηση των σχέσεων με τις οικογένειες...

Επιτροπή παιδαγωγικής: Οι πρωταρχικές λειτουργίες είναι:

Εξέταση παιδαγωγικών θεμάτων και ανάπτυξη της εκπαιδευτικής γραμμής του σχολείου.

Επεξεργασία δεδομένων που θεμελιώνουν τις βασικές παιδαγωγικές αρχές του σχολείου.

Εκπαίδευση των γονέων σαν "δασκάλων" των παιδιών τους.

Πληροφόρηση και διάδοση των όσων διαδραματίζονται στις τάξεις.

Συζητήσεις περί θεμάτων παιδαγωγικού ενδιαφέροντος που πολλές φορές προκαλούνται από τις αντίστοιχες συνελεύσεις της αίθουσας ή του κύκλου.

Επιτροπή υλικών και μεταφορικών θεμάτων: Η αποστολή τους συνίσταται στην αναζήτηση και αγορά συνολικά όλων των υλικών του σχολείου, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τη σχέση ποιότητας-τιμής (μόνο αγορά διότι την οικονομική διεύθυνση την έχει η επιτροπή διαχείρισης οικονομικών θεμάτων ή η διοικητική ομάδα). Από την άλλη πλευρά, τα μέλη της επιφορτίζονται με την αναζήτηση μέσων, δραστηριοτήτων και προσφερόμενων εξόδων από τους διάφορους οργανισμούς και την οικονομική διαχείριση αυτών, αν χρηματοδοτούνται από τη συνέλευση των γονέων.

Επιτροπή εξωσχολικών δραστηριοτήτων: Είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και το συντονισμό των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται εκτός σχολικού προγράμματος. Σε καμία περίπτωση οι δραστηριότητες αυτές δεν επιμηκύνουν το σχολικό ωράριο και περιορίζονται να διαρκούν ως τις έξι το απόγευμα. Αυτό συμβαίνει γιατί ο ‘χρόνος εργασίας’ των παιδιών δεν πρέπει να παρατείνεται περισσότερο. Κάποιες από αυτές τις δραστηριότητες είναι:

Βιβλιοδεσία

Κεραμική

Ομαδικά αθλήματα

Θέατρο

Βιβλιοθήκη

Ταχυδακτυλουργικά παιχνίδια-ζογκλερισμός

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως μουσική και πλαστικές τέχνες

Επιτροπή οικονομικών της συνέλευσης των γονέων: Διευθύνει τους πόρους που προέρχονται από τη συνέλευση των γονέων(ΑΜΡΑ)

Επιτροπή οικονομικών του σχολείου: Σχηματίζεται από την διοικητική ομάδα, η οποία και διευθύνει τα χρήματα του σχολείου υπό την επίβλεψη του Σχολικού Συμβουλίου.

Επιτροπή περιβάλλοντος-οικολογίας: Προτείνει ένα πλάνο εργασιών μέσα στις τάξεις και στις οικογένειες σε σχέση με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την οικολογία στο σχολείο. Λόγου χάρη, ζητήματα ηλεκτροδότησης, μόλυνσης, νερό, διαχείριση σκουπιδιών, ανακύκλωση, κηπουρική, περιβόλι, ..

Επιτροπή συμμετοχικότητας: Είναι η πιο πρόσφατα δημιουργημένη απ τις επιτροπές και επιφορτίζεται με την οργάνωση και την ενδυνάμωση των συμμετοχικών οργάνων του σχολείου.

Επιτροπή βιβλιοθήκης: Επιφορτίζεται με το να διατηρεί ενεργή και δραστήρια τη σχολική βιβλιοθήκη και να ενδυναμώνει τη λειτουργία της μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες και ωράριο για τη φροντίδα της εκτός των σχολικών ωρών.

Επιτροπή μελλοντικού προγραμματισμού: Ονομάζεται έτσι γιατί η πρωταρχική της δραστηριότητα είναι να εξασφαλίζει την ομαλή συνέχεια του εκπαιδευτικού προγράμματος παρόλη τη διαφορετικότητα ως προς την εκπαιδευτική γραμμή. Από τη μια πλευρά, διατηρεί συχνές επαφές με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του δήμου έτσι ώστε αυτή να εγγυάται ένα μίνιμουμ σταθερότητας για την εξασφάλιση των αναγκαίων για την παιδαγωγική λειτουργία . Από την άλλη, διατηρεί σχέσεις και με άλλα κέντρα με σκοπό να εγκαθιδρυθεί ένα δίκτυο δημοσίων σχολείων που να ευνοούν και να προάγουν τον αμοιβαίο εμπλουτισμό ιδεών και πρακτικών.

Επιτροπή περιοδικού: Επιφορτίζεται με τον συντονισμό και την έκδοση του περιοδικού ‘Μολύβι και Χαρτί’, το οποίο γράφεται δύο φορές το χρόνο και περιλαμβάνει συνολικά τις δραστηριότητες του κέντρου σε όλα τα επίπεδα.

Επιτροπή γενικών δραστηριοτήτων: Αναλαμβάνει τον συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχει όλη η σχολική κοινότητα και που πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από την μεθοδολογία.

Επιτροπή νέων τεχνολογιών: Συμμετέχει στα σχέδια και στις δραστηριότητες που σχετίζονται με την τεχνολογία και τις εφαρμογές της.

